

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2026

УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням
науково-інноваційного центру
Національного університету цивільного захисту України
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією
у Національному університеті цивільного захисту України
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

Беляєв Д.Ю., Черниш Р.А. Способи підвищення ефективності дій аварійно-рятувальних формувань.....	121
Бобух Д.О., Борисова Л.В. Ключові управлінські завдання на етапах реагування на радіаційну аварію.....	122
Гопак Є.М., Федоренко Д.С. Сценарні моделі застосування та режимні характеристики багатомодульного тренажера.....	123
Дохойн А.О., Григор'ян М.Б. Інтеграція безпілотних та роботизованих комплексів в автоматизовані системи управління цивільного захисту.....	124
Кметь С.А. Організація управління діяльністю оперативно-рятувальних підрозділів на державному кордоні.....	125
Ковалевич Д.О., Григор'ян М.Б. Роль роботизованих систем у системі управління силами і засобами під час ліквідації надзвичайних ситуацій.....	126
Компан В.В., Федоренко Д.С. Аналіз сучасних підходів до тренажерної підготовки у професійній освіті рятувальників.....	127
Кравцов О.Т., Змага М.І. Гейміфікація як інструмент підвищення ефективності тактичної підготовки особового складу ДСНС України.....	128
Кравченко Є.С., Змага М.І. Тактична навчальна гра «Виклик шлях відважних» як ефективний інструмент у системі службової підготовки.....	129
Литвин М.В., Лин А.С. Особливості порядку організації проведення зміни чергових караулів у підрозділах ДСНС України, які дислокуються на прифронтових територіях.....	130
Микитенко Р.В., Черниш Р.А. Особливості порядку організації та проведення занять з відпрацювання тактичних завдань на об'єктах.....	131
Палієнко Р.А., Губенко А.О. Підвищення ефективності діяльності піротехнічних підрозділів ДСНС України шляхом використання інформаційних ресурсів системи IMSMA Core.....	132
Пархоменко В.-П.О., Пархоменко Р.В. Гейміфікація у системі службової підготовки пожежних-рятувальників.....	133
Пахарчук М.В., Ємельяненко С.О. Особливості функціонування кризового центру з реагування на НС.....	134
Савенко Є.Є., Вавренюк С.А. Особливості моделювання процесів ліквідації наслідків аварій.....	135
Stelmashova P., Ryzhchenko O. Civil protection in the sphere of activity of the State Emergency Service of Ukraine.....	136
Стельмашова П.І., Подлесна В.І. Цивільний захист у воєнний час: виклики та значення.....	137
Сунко Д.В., Михайловська Ю.В. Ефективність ДСНС: ресурсний аспект.....	138
Tanasiichuk U., Timchenko O., Savchenko O. How EU financial risks affect logistics in Ukraine: an analysis of the war period and recovery prospects.....	139
Ткачук А.О., Бриковський А.Г. Взаємодія підрозділів ДПСУ та ДСНС України при ліквідації наслідків ворожих обстрілів у прикордонній смузі.....	140

ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ У ВОЄННИЙ ЧАС: ВИКЛИКИ ТА ЗНАЧЕННЯ

Стельмашова П.І., курсантка, НУЦЗ України
НК – Подлесна В.І., викладач, НУЦЗ України

Цивільний захист у воєнний час є однією з найважливіших складових систем національної безпеки України. Його головним завданням є захист життя, здоров'я та майна цивільного населення в умовах збройної агресії, а також мінімізація наслідків надзвичайних ситуацій воєнного характеру. Відповідно до Кодексу цивільного захисту України, держава зобов'язана забезпечувати комплекс організаційних, інженерних, інформаційних та рятувальних заходів, спрямованих на безпеку громадян.

Запровадження воєнного стану супроводжується значним зростанням рівня небезпеки для цивільного населення. Ракетні та артилерійські обстріли, авіаудари, руйнування житлових будинків, об'єктів енергетичної та транспортної інфраструктури призводять до виникнення численних надзвичайних ситуацій. У таких умовах система цивільного захисту змушена працювати в режимі постійного навантаження та швидкого реагування.

Одним із ключових викликів цивільного захисту у воєнний час є своєчасне інформування та оповіщення населення про загрозу. Система оповіщення повинна забезпечувати швидке доведення сигналів тривоги до громадян, що дає змогу вчасно перейти до укриттів і зменшити ризик людських втрат. Ефективність цієї системи безпосередньо впливає на рівень безпеки населення.

Важливе місце в організації цивільного захисту займає забезпечення населення захисними спорудами. Укриття, сховища та найпростіші захисні споруди відіграють вирішальну роль під час повітряних тривог і масованих обстрілів. Належний стан таких споруд та поінформованість громадян щодо їхнього розташування є необхідною умовою ефективного захисту в умовах війни.

Центральну роль у реалізації заходів цивільного захисту відіграє Державна служба України з надзвичайних ситуацій. ДСНС здійснює аварійно-рятувальні роботи, ліквідацію наслідків бойових дій, гасіння пожеж, пошук і деблокування постраждалих з-під завалів, а також надання першої домедичної допомоги населенню.

Цивільний захист у воєнний час має також важливе соціальне та моральне значення. Він сприяє формуванню в суспільстві взаємодопомоги, солідарності та готовності до спільного подолання наслідків війни. Злагоджена робота державних органів і свідоме ставлення громадян до виконання вимог цивільного захисту є запорукою збереження життя та стабільності держави.

Отже, цивільний захист у воєнний час є необхідним і життєво важливим елементом функціонування держави. Його ефективність залежить від законодавчого забезпечення, професійної діяльності рятувальних служб та рівня підготовки населення до дій в умовах надзвичайних ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту України на 2026 рік : розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 лют. 2026 р. № 116-р. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-2026-%D1%80>.